

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

LINJA AS
Sørstrandsvegen 227
6823 SANDANE

Vår dato: 25.01.2021
Vår ref.: 202003159-19
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anette Ødegård
22959269/anod@nve.no

Avslag på søknad om utsatt frist for riving av 132 kV ledning Moskog-Høyanger

NVE avslår med dette Linja AS (tidligere SFE Nett) sin søknad om utsatt frist for riving av 132 kV-ledningen mellom Moskog og Høyanger til 31. august 2024. Det innebærer at 132 kV-ledningen må være revet innen 31. desember 2021.

Bakgrunn

Den 10. juni 2009 ga NVE Statnett konsesjon til en ny 420 kV kraftledning mellom Ørskog og Sogndal, NVE ref. 200701252-2171. Vedtaket ble påklaget, og endelig konsesjon ble gitt av Olje- og energidepartementet i desember 2011.

I Statnett sin konsesjon til ny 420 kV kraftledning ble det satt vilkår om at SFE Nett (nå Linja AS) sine 132 kV ledninger fra Moskog til Høyanger og fra Leivdal til Haugen skulle rives to år etter ferdigstillelse av 420 kV kraftledning Ørskog–Sogndal. 420 kV kraftledning Ørskog–Sogndal var ferdigstilt i 2016, og 132 kV-ledningene skulle derfor være revet innen 2018. Den 17. januar 2017 søkte SFE Nett om tre års utsettelse for riving av 132 kV-ledningene, til 31. desember 2021.

Søknaden av 2017 var begrunnet med at det var for liten kapasitet i nettet til å ta imot ny kraftproduksjon mellom Sogndal og Ålfoten. For løse kapasitetsproblemet var det behov for å øke transformorkapasitet mellom 132 kV og 420 kV i Ålfoten transformatorstasjon før 132 kV-ledningene rives. Den 5. juli 2018 ga NVE tillatelse til forlenget frist for å rive 132 kV-ledningene Moskog–Høyanger og Leivdal–Haugen til 31. desember 2021, NVE ref. 200701252-2614.

Søknaden

Linja søker nå om en ytterligere utsettelse av riving av 132 kV-ledningen mellom Moskog og Høyanger til 31. august 2024. Søknaden er begrunnet med at ledningen ikke bør rives før transformorkapasiteten i Moskog transformatorstasjon økes. Moskog transformatorstasjon eies og drives av Statnett. Linja skriver at det er mange planer om ny produksjon i området, og at volumet er høyere enn hva som tidligere har blitt lagt til grunn. Linja vurderer det som sannsynlig at 220 MW kan realiseres innen utgangen av 2021. Dette vil føre til en krevende driftssituasjon for Statnett, fordi dagens transformorkapasitet i Moskog ikke er tilstrekkelig for å ta imot denne produksjonen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Dersom 132 kV-ledningen rives før ny transformator er på plass i Moskog, kan derfor produksjonen i området bli høyere enn det som er driftsmessig forsvarlig, og Statnett må spesialregulere produksjonen ned. Statnett har beregnet at dette kan medføre en kostnad opp mot 1 million kroner i året.

NVEs behandling av søknaden

Konsesjonssøknaden ble den 9. november 2020 sendt på høring til Statsforvalteren i Vestland, Vestland fylkeskommune, Høyanger kommune, Sunnfjord kommune, Statnett og Lutelandet Energipark. Fristen for å komme med uttalelser ble satt til 18. desember 2020. Linja ble bedt om å videresende høringsbrevet, og å orientere berørte grunneiere og rettighetshavere om søknaden.

NVE mottok totalt tre uttalelser. Disse, sammen med Linja sine kommentarer av 5. januar 2021 er sammenfattet nedenfor.

Statsforvalteren i Vestland skriver i brev av 15. desember 2020 at de ikke har noen merknader til om det blir gitt tillatelse til utsatt riving av ledningen.

Linja har ingen kommentarer.

BKK Nett skriver i brev av 18. desember 2020 at de støtter utsettelsen av riving av ledningen. BKK skriver at det nylig er idriftsatt to nye kraftverk tilknyttet BKKs nett under Moskog, og ytterligere syv kraftverk er under bygging. Flere av disse prosjektene vil være i drift før ny transformator i Moskog transformatorstasjon er på plass. Utsatt riving av Moskog–Høyanger vil derfor eliminere eller redusere behovet for spesialregulering frem til ny transformator er på plass i Moskog. BKK Nett påpeker at det er stor pågang med prosjekter som ikke har fått tildelt kapasitet, og de mener derfor det er viktig at en eventuell utsettelse av riving av Moskog–Høyanger ikke tar trykket fra Statnett sitt prosjekt med ny transformator i Moskog.

Linja skriver at de er enig i synspunktene til BKK, og oppfatter at Statnett har et stort trykk på seg for å gjennomføre tiltak i Moskog så raskt som mulig.

Øystein Menes skriver i e-post av 16. desember 2020 at han som grunneier er sterkt imot at det gis ytterligere utsettelse.

Linja skriver at det er vanskelig å kommentere uttalelsen da den ikke er begrunnet.

NVEs vurdering av søknaden

Vurdering av virkninger for areal- og miljø

Ledningen mellom Moskog og Høyanger ble bygget i 1965 og er 28 kilometer lang. Ledningen går i hovedsak igjennom LNF-områder, i form av skogsområder, noe landbruksområder og fjellområder. Fra Moskog transformatorstasjon går ledningen i hovedsak over fjellområder i Sunnfjord kommune til Høyanger transformatorstasjon i Høyanger kommune. Ledningen krysser bygdene Viksdalen ved Nyheim, Bell, Eldalen og Nybø.

Linja har i søknaden vurdert miljø- og arealbrukskonsekvensene ved å utsette rivingen av ledningen fra 31. desember 2021 til 31. august 2024. Linja skriver at siden ledningen har gått der i snart 50 år er den godt integrert i landskapet. De mener derfor at å utsette rivingen frem til august 2024 i liten grad vil påvirke landskapsopplevelsen. Linja vurderer heller ikke at utsettelse vil påvirke naturmiljø i vesentlig grad utover at den årlige dødeligheten for fugl som kolliderer med linene vil opprettholdes frem til medio 2024. Linja skriver ikke noe om hvor stort problem det er med fuglekollisjoner i dag. Linja skriver at ledningen i liten grad påvirker landbruksareal, og at landbruksdriften har tilpasset seg at ledningen går der. NVE mener at selv om de har tilpasset driften etter ledningen vil det for de

grunneierne som er direkte berørt med ledning over landbruksområdet i dag medføre en bedre utnyttelse av landbruksjorden når ledningen rives. Linja skriver at mellom Holsevatn og Åsavarnet går ledningen gjennom et område som i kommunens arealplan er satt av til fritidsboliger og boliger, men at det ikke foreligger godkjent reguleringsplan i området.

NVE er enig i at siden ledningen har gått der i flere tiår har folk vendt seg til denne, men selv om arealet er båndlagt av kraftledningen i dag, vil det være fordeler ved at denne fjernes. Ledningen krysser bygdene Viksdalen ved Nyheim, Bell, Eldalen og Nybø, og spesielt for disse områdene vil det være positivt at ledningen fjernes. I NVEs bakgrunnsnotat for ny 420 kV Ørskog–Fardal kraftledning har vi vurdert at riving av ledningen Moskog–Høyanger vil være positiv for de fire fritidsboligene som ligger nærmest ledningen. Når 132 kV-ledningen rives vil det båndlagte arealet frigjøres, og ryddegaten kan revegeteres. Vi mener at selv om ledningen har stått der siden 1966, og omgivelsene har vendt seg til at den går der, vil fjerning av denne ha en positiv effekt for landskapsopplevelsen, naturmiljø og arealutnyttelse. Vi legger også til grunn at det i over 12 år har vært kjent at ledningen skal rives og at det kan være en forventning i lokalsamfunnet om at ledningen skal fjernes.

Vurdering av spesialregulering og tapt produksjon som følge av at ledningen rives

Hvis Linja sin søknad ikke imøtekommes, og ledningen rives innen 31. desember 2021, kan det i perioder medføre at produksjonen vil bli høyere enn nettet er dimensjonert for i rundt 1 prosent av tiden. Dette vil ifølge Statnett gi de en krevende driftssituasjon, og medføre kostnader til spesialregulering på inntil 1 million kroner i året.

NVE konstaterer at Statnett fikk vilkåret om riving av 132 kV-ledningen i konsesjonen gitt til ny 420 kV ledning Ørskog-Sogndal. Det betyr at Statnett ved bygging av ny 420 kV ledning skulle rive Linjas 132 kV Moskog–Høyanger. Etter NVEs vurdering har Statnett i snart 12 år vært klar over at ledningen skal rives. Slik NVE ser det er det Statnetts oppgave å sørge for at vilkåret i konsesjonen blir oppfylt.

NVE vurderer det dithen at den krevende driftssituasjonen er håndterbar for Statnett, der ulempen er at de må betale for nedregulering av produksjonen. Disse kostnadene er en ikke ubetydelig kostnad, men vi mener den ikke er høy nok til å forsvare en ytterligere utsatt riving av ledningen. NVE vektlegger at ledningen allerede har fått utsatt rivefrist med ca. tre år. Det har lenge vært kjent at det kan bli mye ny kraftproduksjon i området. Behovet for økt transformering (420/132 kV) i Moskog transformatorstasjon er omtalt i de tre siste versjonene av regional kraftsystemutredning for Sogn og Fjordane (2016, 2018 og 2020). Tiltaket har imidlertid ikke kommet inn i Statnetts investeringsplan før i 2020.

NVE har ved flere anledninger purret på Statnett om status for søknad om Moskog transformatorstasjon. Statnett har i e-post og møter sagt at denne vil komme i løpet av fjerde kvartal 2020. NVE har enda ikke mottatt søknad fra Statnett.

NVEs konklusjon

NVE finner ikke tilstrekkelig grunnlag for å gi Linja ytterligere utsettelse for riving av 132 kV-ledningen Moskog–Høyanger. NVE vektlegger at dette er andre gang de søker om utsettelse. Videre mener vi at argumentet om at det er mer kraftproduksjonen i området enn forventet ikke er et godt nok argument, da behovet for økt transformeringsskapasitet Moskog transformatorstasjon, for å nettopp imøtekomme forventet økning i kraftproduksjon, har vært kjent lenge.

NVE mener at selv om omgivelsene er vant til at ledningen går der i dag, vil riving av ledningen ha positive areal- og miljøvirkninger, slik NVE og OED la til grunn i konsesjonsvedtak for ny 420 kV Ørskog-Sogndal. Vi mener at disse fordelene forsvarer den årlige kostnaden på 1 million kroner som følge av spesialregulering frem til ny transformator er på plass i Moskog transformatorstasjon.

Vedtak

I medhold av lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) av 29. juni 1990 § 10-4 avslår NVE herved Linja AS sin søknad om utsatt frist for riving av 132 kV-ledningen Moskog–Høyanger til 31. august 2024. NVEs vedtak av 5. juli 2018, NVE ref. 200701252-2614 er gjeldende, og 132 kV-ledningen Moskog–Høyanger skal være revet innen 31. desember 2021.

Orientering av grunneiere og rettighetshavere

NVE ber om at dette brevet snarest mulig sendes berørte grunneiere og rettighetshavere, og eventuelt interesser som bør ha kjennskap til vedtaket. Vi ber om en bekreftelse på at denne orienteringen er sendt ut.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Lisa Vedeld Hammer
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

FYLKESMANNEN I VESTLAND
Grunneiere/rettighetshavere
Høyanger kommune
Lutelandet Energipark AS
SFE NETT AS v/Gunnar Vassbotten
Statnett SF
STATNETT SF v/John Alvsvåg
STATNETT SF v/Kristin Melander Vie
SUNNFJORD KOMMUNE
VESTLAND FYLKESKOMMUNE
Øystein Menes

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.